

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 2 2022

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.	3
EU-DOMSTOLEN	6
Avgöranden rörande Sverige	7
Förslag till avgöranden rörande Sverige	7
Institutionell rätt och allmänna principer	7
EU-domstolen avvisar begäran om förhandsavgörande som inte behövs för att avgöra målet vid den hänskjutande domstolen	7
Processrätt	8
Domstols behörighet och tillämplig lag i mål om utomobligatoriskt ansvar för moderbolag som ge nom åsidosättande av sin omsorgsplikt orsakat dotterbolagets konkurs	8
Skatterätt	10
Konkurrensrätt m.m.	10
Om tillämpningen av principen <i>ne bis in idem</i> på konkurrensrättens område	10
Inre marknaden och fri rörlighet	11
Journalists avslöjande om förestående publicering av artikel som återger ett marknadsrykte kan utgöra insiderinformation	11
Ungersk myndighet kan vara skyldig att återinskriva nyttjanderätt i fastighetsregistret trots att beslutet att stryka rättigheten vunnit laga kraft	12
Inrikes och rättsligt samarbete	14
Informationssamhället	15
Utlämnande av personuppgifter till journalister i samband med förhandling omfattas inte av tillsynsmyndighetens behörighet enligt GDPR	15
Tillhandahållare av molnlagringstjänster inte skyldiga att kompensera rättighetsinnehavare för privatkopiering av upphovsrättsligt skyddade verk	16
Arbetsrätt	17
EU-domstolen ändrar tidigare ställningstagande om direkt effekt för krav på proportionerliga sanktioner	17
Konsumenträtt	18
Migrationsrätt	18
Nationell domstol måste kunna kontrollera att förutsättningarna för att tredjelandssmedborgare, i avvaktan på avlägsnande, hålls i förvar i fängelse är uppfyllda	18
Miljörätt	20
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	20
NYA MÅL	20
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	21

FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET	21
Genomförande av balansdirektivet - Prop. 2021/22:175	21
Straffbestämmelser till EU:s förordning om fartygsåtervinning - Prop. 2021/22:167	22
Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål - Prop. 2021/22:189	22
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter - Prop. 2021/22:169.....	23
Nya regler om informationsutbyte om brottmålsdomar i EU - Prop. 2021/22:172	23
Genomförande av arbetsvillkorsdirektivet - Prop. 2021/22:151	23
Effektivare bevisupptagning inom EU - Prop. 2021/22:142	24
Bättre tillgång till finansiell information i brottsbekämpningen - Prop. 2021/22:127	24
Genomförande av direktivet om elektroniska vägtullssystem - Prop. 2021/22:118	25

INLEDNING

Välkommen till årets andra Nyhetsbrev, som avser mars månad 2022. Storpolitiken, som med invasionen av Ukraina sätter så stort avtryck i den allmänna nyhetsrapporteringen och som under relativt lång tid, i form av nyheter om förhållandet mellan främst Polen och EU, upptagit stort utrymme även här, lyser denna gång nästan helt med sin frånvaro. Däremot gör rättsfiguren *ne bis in idem* "come-back", denna gång rörande konkurrensrättsliga sanktioner. Nationella domstolars kontrollskyldighet när tredjelandsmedborgare förvaras i fängelslokaler behandlas under Migrationsrätt. Sist men inte minst från EU-domstolen kan ett mål om journalisters tillgång till personuppgifter i mål vid nationella domstolar, i vilket generaladvokaten Bobek strax innan han lämnade sin tjänst gav ett [förslag till avgörande](#), där han diskuterar GDPR:s tillämplighet på domstolsförfaranden i allmänhet. Hans förslag inleds med ett citat från Jeremy Bentham:

"Offentlighet är rättvisans själva själ. Den är den starkaste drivkraften till ansträngning, och det säkraste av alla skydd mot oegentligheter ... Det är endast genom offentliggörande som rättvisan föder säkerhet. Genom offentliggörandet förvandlas rättvisans tempel till en institution av högsta rang, som upprätthåller moralens viktigaste aspekter ...".

Från svenskt håll rapporteras bl.a. om inte mindre än nio propositioner med EU-rättsligt grundat innehåll, många på centrala områden för svenska domstolar. Se under FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET. Från rättspraxis kan nämnas Högsta förvaltningsdomstolens pleniavgörande i frågan om ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsprocessen, som redan kommenterats i Svensk

juristtidning. Se AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M. respektive EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER.

Till sist en rykande färsk nyhet: EU-domstolen kommer från och med den 26 april 2022 att sända alla avkunnanden av domar liksom alla meddelanden av förslag till avgöranden från generaladvokaterna live på sin webbplats. Muntliga förhandlingar i mål som handläggs av dess stora avdelning kommer att sändas i efterhand. Det är inte fråga om video-on-demand, så sändningarna blir vid ett bestämt tillfälle. Mer information i detta [pressmeddelande](#).

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Straffrätt

[Regler om vägran att verkställa frihetsberövande påföljder inom EU inte tillämpliga på ett avgörande som tillkommit efter ett skriftligt förfarande](#)

Högsta domstolen har i beslut den 31 mars 2022 i mål Ö 7821-21 fastslagit att den vägransgrund som anges i 3 kap. 4 § 7 europeiska verkställighetslagen inte är tillämplig på en utländsk dom som tillkommit efter ett skriftligt förfarande.

I oktober 2020 begärde åklagarmyndigheten i Bremen hos Kriminalvården att ett domstolsbeslut avseende straffomvandling skulle erkännas och verkställas i Sverige. Beslutet rörde den svenske medborgaren BK och avsåg omvandling av tidigare straff till ett fängelsestraff om ett år och fem månader. Av det intyg som bifogades begäran framgår bl.a. följande. Amtsgericht Bremen-Blumenthal (den tyska domstolen) utfärdade under 2017 tre Strafbefehle (närmast motsvarande strafförelägganden) mot BK avseende dagsböter för brott som enligt svensk rätt motsvaras av narkotikabrott, olaga hot och stöld. Samma domstol dömde 2018 BK till fängelse i åtta månader för brott som enligt svensk rätt motsvaras av bedrägeri. BK delgavs strafföreläggandena och underrättades om att de skulle vinna laga kraft om han inte utnyttjade sin rätt att överklaga. Strafföreläggandena vann laga kraft i juni och i augusti 2017. Vid den rättegång som ledde till domen på fängelse närvarade BK personligen. Domen vann laga kraft i mars 2019. Den tyska domstolen beslutade att omvandla strafföreläggandena och fängelsedomen till en samlad påföljd om fängelse i ett år och fem månader. Beslutet, som tillkommit efter ett skriftligt förfarande, vann laga kraft. BK hade beretts tillfälle att yttra sig. Hans försvarare hade gått igenom ärendet. Inget yttrande inkom.

Kriminalvården beslutade att omvandlingsbeslutet ska erkännas och verkställas i Sverige. BK överklagade Kriminalvårdens beslut. Tingsrätten avslog överklagandet. Hovrätten har upphävt Kriminalvårdens beslut och funnit att omvandlingsbeslutet inte ska erkännas och verkställas i Sverige. Enligt hovrätten finns det hinder mot att erkänna och verkställa omvandlingsbeslutet.

Lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen (europeiska verkställighetslagen) bygger på genomförandet av rambeslutet 2008/909/RIF. Principen om ömsesidigt erkännande av domar är en hörnsten i det rättsliga samarbetet inom EU. Rambeslutet ska tillämpas med respekt för Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt i fråga om rättskipning. Av **artikel 47 i stadgan** följer att var

och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en **rättvis och offentlig rättegång**.

Enligt 3 kap. 1 § europeiska verkställighetslagen ska som huvudregel en utländsk dom på frihetsberövande påföljd som sänds över från en annan medlemsstat erkännas och verkställas i Sverige om vissa förutsättningar är uppfyllda, bl.a. avseende den dömdes anknytning till Sverige. Utgångspunkten är tydlig; erkännande och verkställighet ska ske om inte uttryckliga hinder föreskrivs. De hinder mot erkännande och verkställighet som kan aktualiseras återges i 3 kap. 4 § 1–9 europeiska verkställighetslagen. Dessa avser olika förhållanden. Någon vägransgrund som uttryckligen behandlar den situationen att en dom har meddelats efter ett skriftligt förfarande finns inte. Den fråga som då inställer sig är om det som anges i **3 kap. 4 § 7 europeiska verkställighetslagen – om förhandlingar där den dömde inte har varit personligen närvarande – ska uppfattas så att det tar sikte också på domar som har meddelats efter ett skriftligt förfarande**.

Såväl lagtexten som villkoren i rambeslutet beskriver en situation där den dom som är föremål för bedömning har meddelats efter en förhandling. EU-domstolen har i flera avgöranden haft anledning att uttala sig om vad som avses med **förhandling**. Domstolens uttalanden **ger inte underlag för bedömningen att det som anges i vägransgrunden avseende förhandlingar där den dömde inte har varit personligen närvarande också tar sikte på domar som har meddelats efter ett skriftligt förfarande**. Till detta ska läggas att uttrycket förhandling i **normalt språkbruk** får anses syfta på en överläggning, diskussion eller handläggning med muntliga inslag. En utvidgning av begreppets innebörd till att även avse skriftliga förfaranden skulle också bli särskilt svår att förena med det krav som följer av 3 kap. 4 § 7 europeiska verkställighetslagen och villkoren i rambeslutet på att en viss tid och en viss plats i förekommande fall ska anges. Det anförda leder till slutsatsen att **vägransgrunden i 3 kap. 4 § 7 europeiska verkställighetslagen inte kan anses vara tillämplig** på en utländsk dom som tillkommit efter ett skriftligt förfarande. Det nationella förfarande som har föregått en dom som ligger till grund för en begäran om erkännande och verkställighet måste ha genomförts med respekt för de grundläggande rättigheter och principer som återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det bör emellertid krävas konkreta omständigheter som gör att det kan konstateras att förfarandet har skett i strid med stadgans bestämmelser för att detta ska motivera en vägran att erkänna och verkställa ett straffrättsligt avgörande från en annan medlemsstat. Det hade inte framkommit några sådana omständigheter i förevarande fall, varför verkställighet skulle ske.

Förvaltningsprocess

[Avsaknaden av rätt till ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsprocessen förenlig med rätten till rättvis rättegång](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i beslut den 4 mars 2022 i mål 6184-19, Ref 10, avvisat ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

S.M. ansökte hos Skatteverket om att få byta efternamn. Ansökningen avslogs varpå S.M. överklagade till Förvaltningsrätten i Stockholm som avlog överklagandet.

Kammarrätten i Stockholm biföll hennes överklagande dit, varefter Skatteverket

överklagade till Högsta förvaltningsdomstolen. S.M. bestred bifall till Skatteverkets överklagande och yrkade ersättning för rättegångskostnader (ombudskostnader). Högsta förvaltningsdomstolen avslag Skatteverkets överklagande samt förordnade att frågan om rätt till ersättning för rättegångskostnader ska avgöras av Högsta förvaltningsdomstolen i dess helhet.

I 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen anges att en rättegång ska genomföras rättvist och inom skälig tid. Av artikel 6.1 i EKMR framgår att var och en ska, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig rättegång inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag. Enligt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska var och en ha rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Av artikel 51.1 framgår att bestämmelserna i stadgan riktar sig till unionens institutioner, organ och byråer samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. I artikel 52.3 anges att i den mån stadgan omfattar rättigheter som motsvarar sådana som omfattas av EKMR ska de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. De processuella regler som allmän förvaltningsdomstol ska tillämpa i förvaltningsmål finns huvudsakligen i förvaltningsprocesslagen. Avseende mål i allmän domstol finns den huvudsakliga processuella regleringen i rättegångsbalken och ärendelagen. För mål som handläggs av allmän domstol enligt reglerna i rättegångsbalken gäller beträffande rättegångskostnader som utgångspunkt att tappande part ska ersätta vinnande parts kostnader. För vissa måltyper och i vissa situationer får rätten i stället förordna att vardera parten ska bära sina egna kostnader. Utförliga regler om hur rätten ska förordna om fördelningen av rättegångskostnaderna och hur de i övrigt ska hanteras av domstolen finns i 18 och 31 kap. rättegångsbalken. Vid handläggningen av sådana rättsvårdsärenden som prövas av allmän domstol och som inte ska handläggas enligt rättegångsbalken är ärendelagen tillämplig. I 32 § anges att i ett ärende där enskilda är motparter till varandra får domstolen med tillämpning av reglerna i 18 kap. rättegångsbalken förplikta den ena parten eller dennes ställföreträdare, ombud eller biträde att ersätta den andra parten för dennes kostnader i ärendet. Någon motsvarande hänvisning till rättegångsbalken finns inte för den situationen att en enskild har det allmänna som motpart. För förvaltningsprocessen finns inte – med undantag för skatteförfarandelagen – några föreskrifter om ersättning för rättegångskostnader. Det får till följd att vardera parten får stå för sina egna kostnader, oavsett utgången i målet. Förvaltningsprocessens kvittningsprincip är inte en materiell regel i den meningen att allmän förvaltningsdomstol i sitt avgörande ska slå fast att vardera parten ska stå för sina kostnader. Ersättning för rättegångskostnader har tvärtom varit en fråga som det, i avsaknad av författningsstöd, inte har varit meningen att allmän förvaltningsdomstol ska ta ställning till. Till skillnad från vad som gäller för allmän domstol finns därmed inte heller ett regelverk för att hantera de principiella och praktiska frågor som uppkommer om sådana ersättningsanspråk ska prövas. När en part har framställt ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader har Högsta förvaltningsdomstolen avslagit eller avvisat yrkandet. Detta har regelmässigt motiverats med att det saknas laglig grund för att bevilja sådan ersättning i

förvaltningsmål. Oavsett beslutsformulering har alltså någon materiell prövning av yrkandet i praktiken inte gjorts.

I rättsfallet **NJA 2015 s. 374**, som gällde ett ärende om utmätning där staten var motpart till en enskild, aktualiserades bestämmelsen i 32 § ärendelagen om fördelning av rättegångskostnader. Högsta domstolen uttalade att det under vissa förutsättningar skulle strida mot bestämmelsen i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen om att en rättegång ska genomföras rättvist om den enskilde inte gavs rätt till ersättning av staten för sina rättegångskostnader i ett allmänt utmättningsmål. Domstolen framhöll att detta framstod särskilt tydligt när det är en tredje man som dras in i ett utmättningsförfarande och med framgång försvarar sin egendom mot exekutiva åtgärder som riktas mot gäldenären. I NJA 2015 s. 374 tog Högsta domstolen sin utgångspunkt i Europadomstolens avgörande i målet **Stankiewicz**. Det rättsfallet gällde två makar som hade anlitat juridiskt ombud för att freda sin egendom i ett tvistemål som hade initierats av staten. Makarna vann en långdragen process i nationell domstol men fick inte ersättning för sina rättegångskostnader. Mot bakgrund av att staten givits en förmånlig ställning i processen när det gällde kostnadsansvar och med hänsyn till att tvisten var komplicerad och avsåg ett för makarna högt värde ansåg Europadomstolen att det inte hade varit obefogat för de enskilda parterna att anlita juridiskt ombud och att deras kostnader inte heller hade varit oskäligen. Under sådana förhållanden bedömde Europadomstolen att det var **oförenligt med artikel 6.1 i EKMR** att de enskilda parterna hade nekats ersättning för rättegångskostnader. EU-domstolen har beträffande tolkningen av artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna i avgörandet i målet Toma (C-205/15, EU:C:2016:499), som gällde skyldigheten att betala domstolsavgifter, hänvisat till Europadomstolens praxis och dess tolkning av artikel 6.1 i EKMR i domen i målet Stankiewicz. **Enligt den hittills gällande ordningen har den enskilde varit hänvisad till att begära kompensation för sina rättegångskostnader i förvaltningsmål genom reglerna om skadestånd.** Denna ordning innebär visserligen att den enskilde måste inleda ett särskilt förfarande för att få sina rättegångskostnader ersatta. Av Europadomstolens praxis framgår dock att en sådan ordning är **förenlig med artikel 6.1 i EKMR**. Bestämmelserna i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna får anses ha samma innebörd. **Rätten till en rättvis rättegång innebär således inte att ersättning för rättegångskostnader måste beviljas i själva förvaltningsmålet.** I den mån det ändå skulle bedömas som angeläget att skapa en möjlighet för förvaltningsdomstolarna att tillerkänna enskilda ersättning för rättegångskostnader väcks både principiella och praktiska frågor som kräver överväganden som det bör ankomma på lagstiftaren att göra. En sådan ordning **bör därför inte** – när rätten till en rättvis rättegång inte kräver det – **införas genom rättspraxis.**

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under mars 2022 meddelat [36 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [8 domar](#) från stora avdelningen. Ingen av de domar som meddelats rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna lämnat [31 förslag](#) till avgörande. Inget av dessa

förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats angående ett antal av dessa avgöranden och förslag, men ofta även om annat av mer generellt intresse.

För närvarande är [sex mål](#) där svensk domstol begärt förhandsavgörande anhängiga vid EU-domstolen (ingen förändring i förhållande till föregående Nyhetsbrev). Länken ger tillgång till begäran om förhandsavgörande eller EUT-meddelandet om begäran. Av dessa framgår respektive domstols fråga eller frågor, och, i de fall som begäran finns tillgänglig, det resonemang som ligger till grund för begäran om förhandsavgörande. Hänskjutande domstol är Högsta domstolen (tre fall), Högsta förvaltningsdomstolen, Hovrätten för Nedre Norrland respektive Överklagandenämnden för studiestöd.

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[EU-domstolen avvisar begäran om förhandsavgörande som inte behövs för att avgöra målet vid den hänskjutande domstolen](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 mars 2022 i mål C-508/19, Prokurator Generalny, **avvisat en begäran om förhandsavgörande** från Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (Högsta domstolen (avdelningen för arbetsrättsliga och socialförsäkringsrättsliga mål), Polen), angående artikel 2, artikel 4.3, artikel 6.3 och artikel 19.1 andra stycket FEU, artikel 267 FEUF och artikel 47 i stadgan. Begäran har framställts i ett mål mellan M.F. och J.M. angående ett yrkande om fastställelse av att det inte föreligger något anställningsförhållande mellan J.M. och Sąd Najwyższy (Högsta domstolen, Polen).

M.F. är domare vid Sąd Rejonowy w P. (Distriktsdomstolen i P., Polen). Den biträdande särskilda utredaren i disciplinära mål med ansvar för ärenden rörande domare vid allmänna domstolar beslutade den 17 januari 2019 att inleda ett disciplinärt förfarande mot M.F. på grund av påstådda förseningar i mål som handlades av M.F. och på grund av påstådda förseningar när det gäller upprättandet av skälen för de avgöranden som denna domare meddelat. I egenskap av den ordförande vid Sąd Najwyższy (Högsta domstolen) som leder arbetet på avdelningen för disciplinära mål vid nämnda domstol, antog J. M., den 28 januari 2019, med stöd av artikel 110.3 i lagen om allmänna domstolar, ett beslut om att Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w ... (disciplindomstol vid appellationsdomstolen i ..., Polen) skulle vara behörig att pröva detta disciplinförfarande i första instans. Efter det att nämnda beslut hade meddelats **väckte M.F. talan** vid Sąd Najwyższy (Högsta domstolen) med stöd av artikel 189 i civilprocesslagen och **yrkade att det skulle fastställas att det inte förelåg något anställningsförhållande mellan J.M. och Sąd Najwyższy (Högsta domstolen)**, i den mening som avses i artikel 33.1 i lagen om Högsta domstolen, **på grund av oegentligheter i utnämningen** av J.M. till

domare på avdelningen för disciplinära mål vid Sąd Najwyższy (Högsta domstolen). M.F. yrkade även att **samtliga personer som utnämnts till domare vid nämnda avdelning för disciplinära mål skulle entledigas** och att Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (avdelningen för arbetsrättsliga och socialförsäkringsrättsliga mål) vid Sąd Najwyższy (Högsta domstolen) skulle utses att pröva talan. M.F. yrkade slutligen, interimistiskt och gällande hela den tid som det nationella målet pågår, att det disciplinära förfarandet mot M.F. skulle vilandeförklaras.

EU-domstolen konstaterade i sin diskussion om upptagande till sakprövning av begäran om förhandsavgörande att det av beskrivningen av det nationella målet i beslutet om hänskjutande framgår att **även om den talan som väckts av M.F. i det nationella målet formellt syftar till att få fastställt att det inte föreligger något anställningsförhållande** mellan J.M. och Sąd Najwyższy (Högsta domstolen), ett förhållande som M.F. står helt utanför, **syftar den talan som M.F. väckt i slutändan till att ifrågasätta giltigheten av tillsättningen av J.M. som domare vid Sąd Najwyższy (Högsta domstolen), och således till att få svar på en rättslig fråga som ställts inom ramen för det disciplinära förfarande som i det aktuella fallet har inletts mot M.F. vid en annan domstol.** Det är således fråga om ett rättsligt förfarande som skiljer sig från det som inletts i det nationella målet och vilket M.F. därutöver interimistiskt begär att den hänskjutande domstolen ska vilandeförklara. **Av detta följer att de frågor som ställts till EU-domstolen i förevarande mål i sig avser en annan tvist än den som är aktuell i det nationella målet och tvisten i det nationella målet utgör i själva verket endast ett underordnat mål i förhållande till den andra tvisten.**

[Pressmeddelande på engelska](#) har lämnats.

Processrätt

[Domstols behörighet och tillämplig lag i mål om utomobligatoriskt ansvar för moderbolag som ge nom åsidosättande av sin omsorgsplikt orsakat dotterbolagets konkurs](#)

EU-domstolen, åttonde avdelningen, har i dom den 10 mars 2022 i mål C-498/20, BMA Nederland, prövat en begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Midden-Nederland (Domstolen för centrala Nederländerna), angående tolkningen av dels artiklarna 7 led 2 och 8 led 2 i förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, dels artikel 4 i förordning (EG) nr 864/2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II). Begäran har framställts i ett mål mellan ZK, i egenskap av konkursförvaltare för BMA NL, och BMA AG, angående det sistnämnda bolagets påstådda skadeståndsvållande agerande, i strid med dess omsorgsplikt, till nackdel för det förstnämnda bolagets borgenärer.

BMA NL och dess moderbolag, BMA Groep BV, är bolag med hemvist i Nederländerna. BMA AG, med hemvist i Tyskland, är moderbolag till BMA Groep och följaktligen modermoderbolag till BMA NL. BMA Group äger BMA NL till 100 procent och driver ensamt bolaget. Mellan åren 2004 och 2011 beviljade BMA AG lån till BMA NL på sammanlagt 38 miljoner euro. I finansieringsavtalen anges tysk domstol som behörig domstol och tysk lag som tillämplig lag. Finansieringen skedde genom en bank med hemvist i Nederländerna. BMA AG gick i vissa fall också i borgen för BMA NL:s skulder och gjorde kapitaltillskott till BMA NL. I början av år 2012 slutade

BMA AG att stödja BMA NL finansiellt. BMA NL ansökte då om att försättas i konkurs. Bolaget försattes i konkurs den 3 april 2012. Det framgår av uppgifterna i målet att tillgångarna i BMA NL:s konkursbo inte räcker till att betala alla borgenärer fullt ut, att större delen av de oprioriterade fordringar som preliminärt tagits upp tillhör BMA AG och andra bolag i samma koncern med hemvist i Tyskland och att de övriga oprioriterade borgenärer som inte fått betalt har hemvist i diverse andra länder, både inom och utanför Europeiska unionen.

I målet vid den nationella domstolen väckte ZK en talan mot BMA AG om utomobligatoriskt skadestånd, i egenskap av konkursförvaltare mot tredje man som påstås ha medverkat till den skada som åsamkats borgenärerna till ett bolag som försatts i konkurs ("Peeters/Gatzen-talan"). Det påstådda åsidosättandet består närmare bestämt i att BMA AG slutade finansiera BMA NL, vilket ledde till att det sistnämnda bolagets konkurs blev oundviklig. En sådan talan väcks på hela borgenärskollektivets vägnar, men inte i deras namn, och den syftar till att återställa deras möjligheter att få betalt i konkursen. Resultatet gynnar hela borgenärskollektivet. För att avgöra en sådan talan är det inte nödvändigt att undersöka varje enskild borgenärs ställning.

Den hänskjutande domstolen hade inledningsvis förklarat sig behörig enligt insolvensförordningen, nr 2015/848. Den har emellertid senare konstaterat att detta var fel, efter EU-domstolens dom av den 6 februari 2019, NK (C-535/17, EU:C:2019:96), och vill **få klarhet i om den är behörig enligt förordning nr 1215/2012.**

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen med sin **första fråga** ville få klarhet i huruvida artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att domstolen i hemvistorten för ett bolag **vars skulder inte kan drivas in på grund av att det bolagets modermoderbolag har åsidosatt sin omsorgsplikt** gentemot det förstnämnda bolagets borgenär **är behörig att pröva en kollektiv talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar** som konkursförvaltaren för detta bolag har väckt inom ramen för sitt lagstadgade uppdrag att avveckla boet, för samtliga borgenärs räkning men inte i deras namn, när dessa borgenärer sedan kommer att behöva agera för att få individuell ersättning. Den framhöll att även om bestämmelsen utgör ett undantag från huvudregeln om svarandens hemvist och därmed ska tolkas restriktivt, är, i mål om skadestånd utanför avtalsförhållanden, domstolen på den ort där skadan inträffade eller kan inträffa vanligen den mest lämpade att avgöra saken, särskilt med hänsyn till dess närhet till tvisten och att bevisupptagningen underlättas. Det kan antas att det konkursdrabbade bolagets hemvistort är den plats där det finns uppgifter om utvecklingen av bolagets ekonomiska situation vilka kan läggas till grund för en bedömning av huruvida det påstådda åsidosättandet av omsorgsplikten har ägt rum och i så fall i vilken utsträckning. Slutsatsen blir därför att enligt artikel 7 led 2 i förordningen är den domstol inom vars domkrets ett bolag som försatts i konkurs har hemvist behörig att pröva en sådan kollektiv talan om skadestånd utanför avtalsförhållanden som konkursförvaltaren har väckt inom ramen för sitt lagstadgade uppdrag att avveckla boet.

Den hänskjutande domstolens **fjärde fråga** avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 4 i Rom II-förordningen ska tolkas så, att den **lag som är tillämplig** på en skyldighet att betala ersättning till följd av den omsorgsskyldighet som åligger modermoderbolaget

till ett bolag som har försatts i konkurs, i princip, är lagen i **det land där det konkursade bolaget har hemvist**. EU-domstolen diskuterade först om ett sådant ansvar var en bolagsrättslig fråga, vilket skulle medföra att Rom II-förordningen inte är tillämplig, och överlämnade till den nationella domstolen att pröva detta. Den framhöll att den då måste **skilja mellan å ena sidan den särskilda omsorgsplikt som följer av förhållandet mellan organet och bolaget, som inte omfattas av Rom II-förordningens materiella tillämpningsområde, och å andra sidan den allmänna omsorgsplikten** (erga omnes), som gör det. Den fastslog därefter att om Rom II-förordningen är tillämplig ska **lagen i det konkursdrabbade bolagets hemvist tillämpas**.

Skatterätt

Konkurrensrätt m.m.

Om tillämpningen av principen *ne bis in idem* på konkurrensrättens område EU-domstolen, stora avdelningen, har den 22 mars 2022 i två domar i målen [C-117/20, Bpost](#), och [C-151/20, Nordzucker m.fl.](#), prövat begäran om förhandsavgöranden från Cour d'appel de Bruxelles (Appellationsdomstolen i Bryssel, Belgien) (målet Bpost) och Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) (målet Nordzucker m.fl.) angående omfattningen av det skydd som ges genom förbudet mot dubbel straffbarhet (principen *ne bis in idem*) på konkurrensrättens område. Målen rör påföljd för brott mot konkurrensrättens förbud mot missbruk av dominerande ställning respektive samarbeten i karteller. Bpost ålades successivt böter av två nationella myndigheter, först tillsynsmyndigheten för postsektorn och därefter konkurrensmyndigheten. I båda fallen rörde myndigheternas beslut Bposts tillämpning av rabatter under en viss tidsperiod. Bpost gjorde, efter det att det först utfärdade beslutet upphävts i ett lagakraftvunnet avgörande i domstol, gällande att konkurrensmyndighetens beslut stred mot principen *ne bis in idem*. I målet Nordzucker m.fl. hade klaganden Nordzucker, som är en tysk sockerproducent, haft ett konkurrensbegränsande samarbete med en annan tysk sockerproducent. Detta samarbete hade redan varit föremål för ett lagakraftvunnet beslut av den tyska konkurrensmyndigheten. När den österrikiska konkurrensmyndigheten begärde att den hänskjutande domstolen skulle fastställa att Nordzucker åsidosatt unionens och Österrikes konkurrensregler gjorde bolaget gällande att detta yrkande skulle avvisas med tillämpning av samma princip. **Domstolen konstaterar** i båda fallen att dubbla förfaranden i fall som dessa är tillåtna om en sådan begränsning av den grundläggande rättighet att slippa dubbla förfaranden respekterar det väsentliga innehållet i dessa rättigheter, är nödvändiga och faktiskt svarar mot de mål av allmänintresse som erkänns av unionen. Mer specifikt krävs att **det finns klara och exakta bestämmelser som gör att det går att förutse vilka handlingar och underlåtenheter som kan bli föremål för en sådan kumulering** och även möjliggör en samordning mellan de båda behöriga myndigheterna. De båda förfarandena måste dessutom ha **genomförts på ett tillräckligt samordnat sätt och ligga nära varandra i tiden** och de samlade påföljderna måste stå i **proportion till överträdelsernas allvar**. Resonemanget

påminner starkt om Europadomstolens avgörande i målet A och B mot Norge, till vilket domstolen också hänvisar i dessa domar.

Ett gemensamt [pressmeddelande](#) har lämnats.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Journalists avslöjande om förestående publicering av artikel som återger ett marknadsrykte kan utgöra insiderinformation](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 15 mars 2022 i mål C-302/20, *Autorité des marchés financiers*, prövat en begäran om förhandsavgörande från *Cour d'appel de Paris* (Appellationsdomstolen i Paris, Frankrike) angående tolkningen av artikel 1.1 i direktiv 2003/6/EG om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk), av artikel 1.1 i direktiv 2003/124/EG om genomförande av direktiv 2003/6 när det gäller definition och offentliggörande av insiderinformation och definition av otillbörlig marknadspåverkan samt av artiklarna 10 och 21 i förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning). Begäran har framställts i ett mål mellan A och *Autorité des marchés financiers* (AMF) (Finansmarknadsinspektionen, Frankrike) (nedan kallad Finansmarknadsinspektionen). Målet rör Finansmarknadsinspektionens beslut att ålägga A en sanktionsavgift för att ha lämnat information om den förestående publiceringen av tidningsartiklar som återger marknadsrykten om offentliga uppköpserbjudanden avseende börsnoterade bolag.

A har under många år arbetat som journalist för olika brittiska dagstidningar, senast *Daily Mail*. Inom ramen för sitt arbete för sistnämnda dagstidning skrev han artiklar under rubriken "Marknadsrapport", i vilka marknadsrykten återgavs. A var bland annat författare till två artiklar om värdepapper som är upptagna till handel på Euronext, vilka publicerades på nämnda dagstidnings webbplats *Mail Online*. I den första av dessa artiklar angavs ett möjligt offentligt uppköpserbudande från bolaget LVMH i fråga om aktier i bolaget Hermès till ett pris av 350 euro per aktie, vilket motsvarade en premie på 86 procent i förhållande till slutkursen för dessa värdepapper den dag då artikeln publicerades. Dagen efter publiceringen ökade denna kurs med 0,64 procent när börshandeln inleddes och därefter med 4,55 procent under den dagens börshandel. I den andra artikeln angavs att aktierna i bolaget *Maurel & Prom* kunde bli föremål för ett offentligt uppköpserbudande, med ett erbjudet pris på cirka 19 euro per aktie, vilket motsvarade en premie på 80 procent i förhållande till den senaste slutkursen för dessa värdepapper. Dagen efter publiceringen av denna artikel hade kursen för dessa aktier ökat med 17,69 procent vid börsdagens slut. Bolaget *Maurel & Prom* dementerade detta rykte. Inom ramen för en utredning som genomfördes av Finansmarknadsinspektionen framkom det att det kort före publiceringen av dessa två artiklar hade lagts köporder avseende värdepapper i bolagen Hermès respektive *Maurel Prom* av personer bosatta i Förenade kungariket, vilka hade avyttrat sina poster när denna publicering väl hade skett.

Finansmarknadsinspektionens avdelning för utredningar och kontroller underrättade samtliga berörda personer, däribland A, om de omständigheter som kunde läggas dem till last. De delgavs misstanke. A mottog ett meddelande om anmärkningar, i vilket myndigheten kritiserade A för att, i strid med artiklarna 622-1 och 622-2 i de

allmänna föreskrifterna, ha röjt insiderinformation till två personer, B och C, om den förestående publiceringen av två artiklar som återgav rykten om offentliga uppköpserbjudanden avseende värdepapperna Hermès och Maurel & Prom. A ålades en sanktionsavgift på 40 000 euro. Beslutet överklagades till den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande från EU-domstolen rörande tolkningen av bestämmelser i unionsrätten avseende insiderhandel. För det första önskade den hänskjutande domstolen få klarhet i **huruvida information om en förestående publicering av en tidningsartikel som återger ett marknadsrykte utgör insiderinformation**, och omfattas av förbudet mot att röja sådan information. För det andra frågade den hänskjutande domstolen EU-domstolen angående **undantagen** från detta förbud vad gäller det specifika området **journalistisk verksamhet**.

Enligt EU-domstolen **kan information som avser den förestående publiceringen av en tidningsartikel som återger ett marknadsrykte** angående en emittent av finansiella instrument utgöra information "av specifik natur", och således **omfattas av begreppet insiderinformation**, bland annat när denna information nämner det pris som kommer att betalas för dessa värdepapper, namnet på den journalist som undertecknat artikeln samt namnet på det pressorgan som lät publicera artikeln. **Röjandet av insiderinformation för journalistiska ändamål kan vara motiverat enligt unionsrätten. En journalsists röjande av insiderinformation är emellertid endast lagligt när det anses att detta röjande är nödvändigt för utövandet av hans eller hennes yrke och att det sker med iakttagande av proportionalitetsprincipen.**

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Ungersk myndighet kan vara skyldig att återinskriva nyttjanderätt i fastighetsregistret trots att beslutet att stryka rättigheten vunnit laga kraft](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 10 mars 2022 i mål C-C-177/20, Grossmania, prövat en begäran om förhandsavgörande från Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Förvaltnings- och arbetsdomstolen i Győr, Ungern) angående tolkningen av artikel 267 FEUF. Begäran har framställts i ett mål mellan "Grossmania" och förvaltningsmyndigheten i provinsen Vas, Ungern, angående lagenligheten av myndighetens beslut att avslå Grossmanias begäran om att dess nyttjanderätter, som upphört att gälla och strukits ur i fastighetsregistret, ska återinskrivas i detta register.

Grossmania, ett bolag med säte i Ungern vars delägare är fysiska personer som är medborgare i andra medlemsstater, hade förvärvat nyttjanderätter till jordbruksskiften belägna i vissa orter i Ungern. Sedan nyttjanderätterna den 1 maj 2014 upphört *ex lege* i enlighet med nationell lagstiftning, ströks de ur fastighetsregistret av den behöriga myndigheten. Grossmania överklagade inte detta beslut. Genom dom av den 6 mars 2018, SEGRO och Horváth (C-52/16 och C-113/16, EU:C:2018:157), slog domstolen fast att artikel 63 FEUF utgör hinder mot nationell lagstiftning som innebär att en nyttjanderätt till jordbruksmark vars innehavare inte är nära anhöriga till ägaren av denna mark automatiskt upphör att gälla och därför stryks ur fastighetsregistret. Till följd härav ingav Grossmania en ansökan till förvaltningsmyndigheten i provinsen Vas om att dess nyttjanderätter skulle återinskrivas i fastighetsregistret. Myndigheten avvisade ansökan. Efter Grossmanias

begäran om omprövning och ett fastställt avvisningsbeslut överklagade Grossmania till den hänskjutande domstolen. Denna domstol har för det första påpekat att vid tidpunkten för det nationella målet innehåller nationell rätt ännu inte någon bestämmelse som skulle kunna ligga till grund för att utdöma ersättning till Grossmania, för den skada som uppkommit till följd av att bolagets nyttjanderätter har upphört och strukits ur fastighetsregistret. Den hänskjutande domstolen har vidare preciserat att eftersom Grossmania inte kunde få någon ersättning hade bolaget inget annat val än att ansöka om att dess nyttjanderätter skulle återinskrivas i fastighetsregistret. I detta sammanhang önskar den hänskjutande domstolen få klargöranden beträffande räckvidden av de bindande verkningarna av EU-domstolens domar i mål om förhandsavgörande. Den frågade därför om artikel 267 FEUF ska tolkas så, att "om EU-domstolen genom ett förhandsavgörande har fastställt att en nationell bestämmelse är oförenlig med unionsrätten, kan denna bestämmelse inte tillämpas i senare nationella administrativa förfaranden eller domstolsförfaranden, även om de faktiska omständigheter som ligger till grund för ett sådant senare förfarande inte är helt identiska med de som gav upphov till det tidigare målet om förhandsavgörande".

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i **huruvida den**, i avsaknad av rättslig grund enligt ungersk rätt för att kunna utdöma ersättning till Grossmania för den skada som bolaget lidit till följd av att dess nyttjanderätter har strukits ur fastighetsregistret, **kan ålägga motparten i det nationella målet att återinskriva dessa rättigheter**, i enlighet med Grossmanias yrkande. Under dessa omständigheter ska den hänskjutande domstolens fråga förstås så, att den syftar till att klargöra huruvida unionsrätten, särskilt artikel 267 FEUF, ska tolkas så, att en nationell domstol som har att pröva en talan mot ett beslut om avslag på en ansökan om återinskrivning i fastighetsregistret av nyttjanderätter som har upphävts *ex lege* och strukits ur detta register med stöd av nationell lagstiftning som strider mot artikel 63 FEUF, såsom den tolkats av domstolen i en dom om förhandsavgörande, är **skyldig dels att underlåta att tillämpa denna lagstiftning, dels att ålägga den behöriga förvaltningsmyndigheten att återinskriva dessa nyttjanderätter i fastighetsregistret, trots att beslutet att stryka nyttjanderätterna ur detta register inte bestridits i domstol inom den lagstadgade fristen**.

EU-domstolen påminde om att när domstolen finner att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt fördragen är denna medlemsstat enligt artikel 260.1 FEUF skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att följa domstolens dom, vars rättskraft omfattar de sak- och rättsfrågor som faktiskt eller med nödvändighet har avgjorts genom det aktuella domstolsavgörandet. Några sådana åtgärder hade emellertid inte vidtagits för att följa domen om fördragsbrott (dom av den 21 maj 2019, kommissionen/Ungern (Nyttjanderätter till jordbruksmark) (C-235/17, EU:C:2019:432). Icke desto mindre är **den hänskjutande domstolen skyldig att vidta alla nödvändiga åtgärder för att underlätta genomförandet av unionsrätten fulla verkan** i enlighet med vad som fastslagits i fördragsbrottsdomen, trots att inga sådana åtgärder har vidtagits. Av principen om unionsrättens företräde följer att **för det fall det inte är möjligt att tolka nationell rätt** i enlighet med kraven i unionsrätten, **är den nationella domstol** som inom ramen för sin behörighet ska tillämpa unionsbestämmelser **skyldig att säkerställa att unionsrätten ges full verkan**.

genom att, med stöd av sin egen behörighet, vid behov, **underlåta att tillämpa nationell lagstiftning** – även senare sådan – **som strider mot en unionsrättslig bestämmelse med direkt effekt**, utan att vare sig behöva begära eller invänta ett föregående upphävande av denna genom ett lagstiftnings- eller annat konstitutionellt förfarande. Det ska tilläggas att **denna skyldighet även åvilade de nationella förvaltningsmyndigheter** som sökanden i det nationella målet har vänt sig till med sin ansökan om återinskrivning i fastighetsregistret av de aktuella nyttjanderätterna. Vad gäller den omständigheten att beslutet att stryka registreringen ur fastighetsregistret inte överklagades, konstaterade domstolen att ett nationellt förvaltningsorgan under särskilda förutsättningar kan vara skyldigt enligt samarbetsprincipen i artikel 4.3 FEU att ompröva ett förvaltningsbeslut som har vunnit laga kraft. Den nationella lagstiftning som är aktuell i det nationella målet, liksom de beslut varigenom den tillämpas, utgör ett uppenbart och allvarligt åsidosättande av såväl den grundläggande frihet som föreskrivs i artikel 63 FEUF som rätten till egendom som garanteras i artikel 17.1 i stadgan. Med beaktande av att den aktuella nationella lagstiftningen och det upphävande av nyttjanderätter som sker för att genomföra denna lagstiftning ger upphov till långtgående negativa verkningar, måste kravet på lagenlighet i förhållande till unionsrätten tillmätas särskild betydelse. Vad för det fjärde gäller frågan huruvida de behöriga myndigheterna, efter att ha underlåtit att tillämpa den aktuella nationella lagstiftningen, under sådana omständigheter som de nu aktuella, är skyldiga att i varje fall återinskriva nyttjanderätterna i fastighetsregistret, eller om det rättsstridiga upphävandet kan avhjälpas på annat sätt, ska det påpekas att **medlemsstaterna enligt principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU är skyldiga att se till att de otillåtna verkningarna av en överträdelse av unionsrätten upphör**.

Tolkningsfrågan besvarades därmed på följande sätt:

Unionsrätten, särskilt artikel 4.3 FEU och artikel 267 FEUF, ska tolkas så, att en nationell domstol som har att pröva en talan mot ett beslut om avslag på en ansökan om återinskrivning i fastighetsregistret av nyttjanderätter som har upphävts ex lege och strukits ur detta register med stöd av nationell lagstiftning som strider mot artikel 63 FEUF, såsom den tolkats av domstolen i en dom om förhandsavgörande, är skyldig att

- **underlåta att tillämpa denna lagstiftning**, och
- såvida det inte föreligger objektiva och legitima hinder, särskilt av rättslig art, **ålägga den behöriga förvaltningsmyndigheten att återinskriva nyttjanderätterna** i fastighetsregistret, **trots att beslutet** att stryka nyttjanderätterna ur detta register inte har bestridits i domstol inom den lagstadgade fristen och följaktligen har **vunnit laga kraft** enligt nationell rätt.

Inrikes och rättsligt samarbete

Informationssamhället

Utlämnande av personuppgifter till journalister i samband med förhandling omfattas inte av tillsynsmyndighetens behörighet enligt GDPR

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 24 mars 2022 i mål C-245/20, *Autoriteit Persoonsgegevens*, prövat en begäran om förhandsavgörande från *Rechtbank Midden-Nederland* (domstolen för centrala Nederländerna) angående tolkningen av artikel 55.3 i förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter (GDPR). Begäran har framställts i ett mål mellan X och Z, å ena sidan, och dataskyddsmyndigheten, Nederländerna, å andra sidan, angående **journalisters tillgång till personuppgifter** som rör dem och som återfinns i rättegångshandlingar, vid den förhandling som hölls vid avdelningen för förvaltningsrättsliga mål vid *Raad van State* (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna), inom ramen för ett förfarande i vilket Z var part och företrädde av X.

I samband med den förhandlingen tog en journalist kontakt med X och Z. Vid samtalet med journalisten konstaterade X att journalisten i fråga hade tillgång till handlingar i det berörda målet och däribland handlingar som denne själv hade upprättat av vilka dennes namn och adress framgick samt även Z:s nationella ID-nummer. Journalisten angav att uppgifterna hade ställts till dennes förfogande i enlighet med rätten till tillgång till domstolshandlingar som avdelningen för förvaltningsrättsliga mål vid *Raad van State* (Högsta förvaltningsdomstolen) beviljar journalister. Ordföranden för avdelningen för förvaltningsrättsliga mål vid *Raad van State* bekräftade för X att den avdelningen tillhandahåller medierna vissa uppgifter om pågående mål och om att dess kommunikationsavdelning på förhandlingsdagen ställer handlingar till journalisternas förfogande som är avsedda att göra det möjligt för dem att följa förhandlingen, det vill säga en kopia av den ansökan genom vilken talan väcktes, en kopia av svaromålet och, i förekommande fall, en kopia av det överklagade domstolsavgörandet, och att dessa handlingar förstörs vid slutet av dagen. X och Z begärde då att dataskyddsmyndigheten skulle vidta "åtgärder för tillämpning" av bestämmelserna om skydd av personuppgifter gentemot *Raad van State*, och **gjorde gällande att domstolen åsidosatte GDPR genom att låta journalister få tillgång till personuppgifter som rörde dem och som härrörde från handlingar i ett domstolsförfarande.**

Dataskyddsmyndigheten förklarade i beslut att den **inte var behörig att utöva tillsyn över Raad van States behandling av de berörda personuppgifterna.** Beslutet överklagades till den hänskjutande domstolen. Kärnfrågan i målet var om *Raad van States* behandling av personuppgifterna **skett i dess dömande verksamhet** eller inte. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida **artikel 55.3 i förordning 2016/679** ska tolkas så, att **den omständigheten att en domstol tillfälligt ställer handlingar som härrör från ett domstolsförfarande och som innehåller personuppgifter till journalisters förfogande omfattas av den domstolens "dömande verksamhet"**, i den mening som avses i denna bestämmelse. I detta sammanhang vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida det när denna fråga besvaras ska tas hänsyn till den negativa inverkan som tillsynsmyndighetens utövande av sina befogenheter skulle

kunna få på **domarnas oavhängighet** i det enskilda målet. Domstolen fastslog inledningsvis att GDPR i och för sig är tillämplig på domstolars behandling av personuppgifter. Undantaget från tillsynsmyndighetens behörighet att utöva tillsyn över domstolars behandling av personuppgifter när den sker i dess dömande verksamhet, då tillsynen istället får anförtros särskilda organ inom rättsväsendet, måste tolkas mot bakgrund av kravet på domstolarnas oavhängighet.

”Säkerställandet av den dömande maktens oavhängighet förutsätter i allmänhet att den dömande verksamheten utövas helt självständigt, utan att domstolarna är underkastade någon hierarkisk ordning eller befinner sig i underordnad ställning, eller mottar order eller instruktioner från något håll. De är således skyddade från yttre inblandning eller påtryckningar som kan skada deras ledamöters oberoende prövning och påverka deras avgöranden. De garanterar för oavhängighet och opartiskhet som erfordras enligt unionsrätten förutsätter att det finns regler som utesluter allt rimligt tvivel som enskilda rättssubjekt skulle kunna hysa beträffande den aktuella instansens förmåga att inte låta sig påverkas av yttre omständigheter och dennas neutralitet i förhållande till berörda intressen.” Det innebär att **undantaget inte är begränsat till behandling av personuppgifter som domstolarna genomför i enskilda mål**, utan i vidare bemärkelse **avser all behandling av personuppgifter som domstolarna genomför inom ramen för sin domstolsverksamhet**. Detta innebär att tillsynsmyndigheten inte har någon behörighet att utöva tillsyn med avseende på behandling av personuppgifter, när sådan tillsyn direkt eller indirekt kan påverka ledamöternas oavhängighet eller ha inverkan på domstolarnas beslut.

[Tillhandahållare av molnlagringstjänster inte skyldiga att kompensera rättighetsinnehavare för privatkopiering av upphovsrättsligt skyddade verk](#)

EU-domstolen, andra avdelningen, har i dom den 24 mars 2022 i mål C-433/20, *Austro-Mechana*, prövat en begäran om förhandsavgörande från Oberlandesgericht Wien (Regionala överdomstolen i Wien, Österrike) angående tolkningen av artikel 5.2b i direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället. Begäran har framställts i ett mål mellan upphovsrättsorganisationen *Austro-Mechana* och *Strato*, som är en leverantör av molnlagringstjänster, angående den upphovsrättsersättning som *Strato* ska betala med anledning av tillhandahållandet av denna tjänst.

Austro-Mechana väckte talan vid Handelsgericht Wien (handelsdomstolen i Wien, Österrike) om redovisning och betalning av ersättning för ”alla slags inspelningsmedier” med motiveringen att *Strato* erbjuder sina företags- och privatkunder en tjänst, kallad ”HiDrive”, som består av ett **molnbaserat lagringsutrymme** (*cloud computing*). *Strato* bestred yrkandena med motiveringen att molntjänster inte ger upphov till en skyldighet att betala ersättning. *Strato* hävdade att det redan hade betalat upphovsrättsavgiften i Tyskland, den medlemsstat där dess servrar finns, och att avgiften införlivats i priset på dessa servrar av tillverkaren eller importören av servrarna. Företaget tillade att användare i Österrike också redan betalat en avgift för privat kopiering (nedan kallad privatkopieringsavgift) för de terminaler som behövs för att ladda upp innehåll till molnet.

Talan ogillades i en dom som överklagades till den hänskjutande domstolen. Den domstolen har, med hänvisning till dom av den 29 november 2017, VCAST, (C-265/16, EU:C:2017:913), påpekat att frågan huruvida lagring av innehåll inom molntjänster omfattas av artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 inte är klar.

EU-domstolen konstaterade att den **första frågan** avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att uttrycket ”**mångfaldigande på alla typer av medier**” i den **bestämmelsen omfattar säkerhetskopiering**, för privat bruk, av upphovsrättsligt skyddade verk på en server där lagringsutrymme ställs till användarens förfogande av molntjänstleverantören. EU-domstolen besvarade den fråga jakande.

Den **andra frågan** avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som införlivat det undantag som avses i denna bestämmelse, som inte förbinder leverantörer av molnlagringstjänster att betala **rimlig kompensation när fysiska personer säkerhetskopierar upphovsrättsligt skyddade verk för privat bruk** och där syftet varken direkt eller indirekt är kommersiellt. EU-domstolen framhöll att när medlemsstaterna beslutar sig för att genomföra undantaget för privatkopiering enligt artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 i nationell rätt är de bland annat skyldiga att införa en rimlig kompensation för rättsinnehavarna. Det ankommer på medlemsstaterna att fastställa vem som ska vara skyldig att betala kompensationen och att fastställa formen för de närmare bestämmelserna om och nivån på kompensationen. Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska därmed tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som införlivat det undantag som avses i denna bestämmelse, som inte förbinder leverantörer av molnlagringstjänster att betala rimlig kompensation när fysiska personer säkerhetskopierar upphovsrättsligt skyddade verk för privat bruk och där syftet varken direkt eller indirekt är kommersiellt, förutsatt att denna lagstiftning föreskriver betalning av rimlig kompensation till rättsinnehavarna. [Pressmeddelande](#) har lämnats.

Arbetsrätt

[EU-domstolen ändrar tidigare ställningstagande om direkt effekt för krav på proportionerliga sanktioner](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 8 mars 2022 i mål C-205/20, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Direkt effekt), prövat en begäran om förhandsavgörande från Landesverwaltungsgericht Steiermark (Regionala förvaltningsdomstolen i Steiermark, Österrike) angående artikel 20 i direktiv 2014/67/EU om tillämpning av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster m.m. Begäran har framställts i ett mål mellan NE och Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (förvaltningsmyndighet i distriktet Hartberg-Fürstenfeld, Österrike, nedan kallad förvaltningsmyndigheten) angående de böter som NE påförts för olika överträdelser av österrikiska arbetsrättsliga bestämmelser.

CONVOI s. r. o., som är ett bolag med säte i Slovakien, utstationerade arbetstagare till Niedec Global Appliance Austria GmbH, med säte i Fürstenfeld (Österrike).

Förvaltningsmyndigheten ålade, på grundval av en kontroll som hade utförts några månader tidigare, NE böter på 54 000 euro på grund av att han hade underlåtit att

uppfylla flera av de skyldigheter som föreskrivs i österrikisk arbetsrätt, bland annat avseende bevarande och tillhandahållande av lönehandlingar och socialförsäkringshandlingar. NE överklagade detta beslut till den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande från EU-domstolen. EU-domstolen fastslog i beslut av den 19 december 2019, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (C-645/18, ej publicerat, EU:C:2019:1108), att artikel 20 i direktiv 2014/67 ska tolkas på så sätt att den utgör **hinder för en nationell lagstiftning** i vilken det föreskrivs att höga böter ska påföras vid underlåtenhet att uppfylla arbetsrättsliga skyldigheter avseende anmälan av arbetstagare och bevarande av lönehandlingar, varvid dessa böter

- inte får understiga ett på förhand bestämt belopp,
- ska påföras kumulativt för varje berörd arbetstagare och utan begränsning, och
- till vilka det ska läggas en avgift för rättegångskostnader som motsvarar 20 procent av bötesbeloppet, för det fall att överklagandet mot beslutet att ålägga böterna ogillas.

Då den österrikiska lagstiftaren inte, trots denna dom, ändrat den nationella lagstiftning som aktualiseras, begärde den hänskjutande domstolen på nytt förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen för det första ville få klarhet i få klarhet i **huruvida artikel 20 i direktiv 2014/67**, i den del den kräver att de sanktioner som föreskrivs i den artikeln **ska vara proportionerliga, har direkt effekt** och således kan åberopas av enskilda vid nationella domstolar gentemot en medlemsstat som inte har införlivat denna artikel på ett korrekt sätt. Domstolen besvarade den fråga jakande, trots att den i dom av den 4 oktober 2018, *Link Logistik N&N* (C-384/17, EU:C:2018:810) besvarat samma fråga nekande.

Domstolen konstaterade att kravet på att sanktioner ska vara proportionerliga är ovillkorligt och att det för sin tillämpning inte kräver någon ytterligare åtgärd från unionslagstiftarens sida.

EU-domstolen konstaterade, som svar på den hänskjutande domstolens andra fråga, att **principen om unionsrättens företräde** medför att de nationella myndigheterna är **skyldiga att underlåta att tillämpa** en nationell lagstiftning som till viss del strider mot kravet på att sanktionerna ska vara proportionerliga, **i den utsträckning som är nödvändig för att proportionerliga sanktioner ska kunna åläggas.**

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Konsumenträtt

Migrationsrätt

[Nationell domstol måste kunna kontrollera att förutsättningarna för att tredjelandsmedborgare, i avvaktan på avlägsnande, hålls i förvar i fängelse är uppfyllda](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 10 mars 2022 i mål C-519/20, *Landkreis Gifhorn*, prövat en begäran om förhandsavgörande från *Amtsgericht Hannover* (Distriktsdomstolen i Hannover, Tyskland) angående tolkningen av artiklarna 16.1 och 18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av

tredjelandssmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Begäran har framställts i ett förfarande om avlägsnande som inletts mot K, angående lagligheten av att K hålls i förvar i en anläggning i Langenhagen som hör till kriminalvårdsanstalten i Hannover (Tyskland).

Enligt egen utsägo reste K, som är pakistansk medborgare, år 2015 in i Förbundsrepubliken Tyskland. Hans asylansökan avslögs år 2017 som uppenbart ogrundad. Beskedet om avlägsnande, som därefter antogs gentemot honom, är verkställbart sedan den 7 juni 2017. År 2020 greps han på en buss. Samma dag beslutade Amtsgericht Meppen, Tyskland, att han skulle hållas i förvar i avvaktan på avlägsnande. Han placerades i förvar vid kriminalvårdsanstalten i Hannover. K överklagade sedermera ett beslut om att förlänga tiden för förvar.

Den hänskjutande domstolen hyser tvivel om huruvida anläggningen i Langenhagen under denna period utgjorde en "särskild förvarsanläggning" i den mening som avses i artikel 16.1 i direktiv 2008/115, eftersom denna anläggning, förutom personer som hölls i förvar i avvaktan på avlägsnande, även hyste vanliga interner och eftersom ingen geografisk och organisatorisk separering hade säkerställts. Byggnaderna i detta komplex befinner sig nämligen i omedelbar närhet av varandra och kan endast nås – i synnerhet av fängelseanläggningens personal – via ett gemensamt inpasseringsområde. För det andra anser den hänskjutande domstolen att den ändring av 62a § punkt 1 lagen om utlänningsars vistelse som gjordes genom lagen av den 15 augusti 2019, och som fram till den 1 juli 2022 tillåter att undantag görs från skyldigheten enligt artikel 16.1 första meningen i direktiv 2008/115 att hålla tredjelandssmedborgare som vistas olagligt i landet i förvar i särskilda förvarsanläggningar, strider mot unionsrätten. Under dessa omständigheter vill den hänskjutande domstolen först och främst få klarhet i huruvida den själv ska pröva huruvida det föreligger en nödsituation, i den mening som avses i nämnda artikel 18, i varje förfarande för förvarstagande i avvaktan på avlägsnande eller om den tvärtom ska godta den nationella lagstiftarens konstaterande, utan att själv göra en prövning i det konkreta fallet. För det fall den domstol som beslutar om förvar själv ska försäkra sig om att det föreligger en nödsituation, i den mening som avses i artikel 18 i samma direktiv, anser den hänskjutande domstolen att det måste prövas huruvida den enligt artikel 16.1 i direktiv 2008/115 är skyldig att underlåta att tillämpa lagen av den 15 augusti 2019 när en sådan nödsituation inte har fastställts. Om denna fråga ska besvaras jakande, ska det även prövas huruvida den omständigheten att förvarsanläggningen organisatoriskt är en del av kriminalvårdsförvaltningen i sig är tillräcklig för att utesluta att anläggningen kan betraktas som en "särskild förvarsanläggning" i den mening som avses i artikel 16 i direktiv 2008/115 och, om så inte är fallet, huruvida en sådan kvalificering som "särskild förvarsanläggning" är utesluten på grund av att en av anläggningens byggnader används för att hysa personer som dömts för brott.

EU-domstolen prövade först om artikel 16.1 i direktiv 2008/115 ska tolkas så, att en **särskild enhet vid en fängelseanläggning** som även om den har en egen direktör är underställd ledningen för anläggningen och står under tillsyn av ministern med ansvar för fängelseanläggningarna och i vilken tredjelandssmedborgare hålls i förvar, i avvaktan på avlägsnande, i särskilda byggnader med egna faciliteter och som är isolerade från enhetens övriga byggnader, i vilka personer som dömts för brott är inhysta, **utgör en "särskild förvarsanläggning"** i den mening som avses i denna

bestämmelse. EU-domstolen fann att så kunde vara fallet, **under förutsättning att de förhållanden under vilka dessa personer hålls i förvar i möjligaste mån undviker att förvaret liknar ett inspärrande i en fängelsemiljö** och att dessa förhållanden är av sådan beskaffenhet att de **grundläggande rättigheter som garanteras av stadgan** och de rättigheter som stadfästs i artiklarna 16.2–16.5 och 17 i detta direktiv iakttas.

EU-domstolen fann därefter att unionsrätten, och i synnerhet artikel 18.1 och 18.3 i direktiv 2008/115, ska tolkas så, att **en nationell domstol** som har att fatta beslut om att en tredjelandsmedborgare ska tas i förvar eller fortsätta att hållas i förvar, i avvaktan på avlägsnande, i en fängelseanläggning, **måste kunna kontrollera att de villkor som anges i artikel 18**, för att en medlemsstat ska ha möjlighet att föreskriva att tredjelandsmedborgaren ska hållas i förvar i en fängelseanläggning, **är uppfyllda**. Slutligen fastslog domstolen att artikel 16.1 i direktiv 2008/115, jämförd med principen om unionsrättens företräde, ska tolkas så, att **en nationell domstol ska underlåta att tillämpa bestämmelser** i en medlemsstat **enligt vilka det tillfälligt är tillåtet att hålla tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet i förvar**, i avvaktan på deras avlägsnande, **i fängelseanläggningar**, där de hålls avskilda från vanliga interner, **när de villkor som anges i artiklarna 18.1 och 16.1** andra meningen i detta direktiv, för att sådana bestämmelser ska vara förenliga med unionsrätten, **inte, eller inte längre, är uppfyllda**.

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Från [Svensk juristtidning](#) noteras bl.a. [Är regeringsformen gällande rätt i Högsta förvaltningsdomstolen?](#) av Olof Wilske.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet. Från senare tid noteras [HFD och begreppet ränta](#) av Stig von Bahr, tidigare domare i EU-domstolen.

NYA MÅL

Hovrätten för Nedre Norrland har i det tidigare omnämnda målet C-666/21, Åklagarmyndigheten, ställt följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

- a) Ska begreppet vägtransport av gods i artikel 2.1.a i förordning (EG) nr 561/2006 anses omfatta även transporter med fordon med en totalvikt över 3,5 ton vars huvudsakliga användningsområde är att utgöra temporärt bostadsutrymme för privat bruk?
- b) Är det i så fall av någon betydelse hur stor lastkapacitet fordonet har eller hur fordonet har registrerats i det nationella vägtrafikregistret?

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen, andra avdelningen, mottar den 7 april 2022 generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-638/20, MCM mot Centrala studiestödsnämnden, där Överklagandenämnden för studiestöd begärt förhandsavgörande angående frågan: Kan en medlemsstat (hemlandet) i förhållande till en återvändande migrerande arbetstagares barn – utan hinder av artikel 45 FEUF och artikel 7.2 förordning 492/2011 – mot bakgrund av hemlandets fiskala intressen uppställa som krav att barnet har anknytning till hemlandet för att bevilja barnet studiestöd för utlandsstudier i den andra medlemsstat i EU där barnets förälder tidigare arbetade (värdlandet), i en situation där

- (i) barnets förälder efter återkomsten från värdlandet lever och arbetar i hemlandet sedan minst åtta år,
- (ii) barnet inte följde med sin förälder till hemlandet utan sedan födseln alltså lever i värdlandet, och
- (iii) hemlandet uppställer samma krav på anknytning i förhållande till andra medborgare i hemlandet som inte uppfyller bosättningskravet och som ansöker om studiemedel för utlandsstudier i ett annat land i EU?

Domstolen, första avdelningen, meddelar den 28 april 2022 dom i mål C-637/20, Skatteverket / DSAB Destination Stockholm AB, där Högsta förvaltningsdomstolen begärt förhandsavgörande angående frågan:

Ska artikel 30a i mervärdesskattedirektivet tolkas så att ett kort av förevarande slag, som ger innehavaren rätt att under en begränsad tid och upp till ett visst värde ta del av olika tjänster på en viss plats, är en voucher och är det i så fall en flerfunktionsvoucher?

FRÅN LAGSTIFTNINGENSARBETET

[Genomförande av balansdirektivet - Prop. 2021/22:175](#)

I propositionen lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (balansdirektivet).

Det föreslås en ändring i socialförsäkringsbalken som innebär att 90 dagar med föräldrapenning på grundnivå ska vara reserverade till förmån för den ena föräldern. Det föreslås även nya bestämmelser i lagen (1988:1465) om ledighet för närståendevård, föräldraledighetslagen (1995:584) och lagen (1998:209) om rätt till ledighet av trängande familjeskäl. Bestämmelserna innebär vissa rättigheter när en förälder med barn upp till åtta år eller vissa arbetstagare som har närstående med omsorgsbehov begär flexibla arbetsformer av omsorgsskäl. De arbetstagare som begär flexibla arbetsformer eller tar sådana rättigheter i anspråk ska omfattas av särskilda skyddsbestämmelser. Det ska även införas ett repressalieförbud. Dessutom ska Diskrimineringsombudsmannen få en utökad rätt att föra talan för enskilda arbetstagare i tvister om missgynnande behandling. Det föreslås också ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) bl.a. med anledning av att Diskrimineringsombudsmannen ges utökad talerätt. I lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare föreslås en följdändring.

I propositionen föreslås också en följdändring i lagen om ledighet för närståendevård med anledning av föreslagna ändringar i lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2022, med undantag för följdändringen i lagen om ledighet för närståendevård som föreslås träda i kraft den 1 oktober 2022.

[Straffbestämmelser till EU:s förordning om fartygsåtervinning - Prop. 2021/22:167](#)

I propositionen föreslås nya straffrättsliga bestämmelser i miljöbalken som syftar till att uppfylla Sveriges skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG (fartygsåtervinningsförordningen) att fastställa vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av förordningen.

De nya bestämmelserna innebär att såväl fartygsägare som ansvariga för driften av fartygsåtervinningsanläggningar kommer att kunna dömas till böter. Fartygsägare kommer att kunna dömas till böter om de lämnar vilseledande eller oriktiga uppgifter inför upprättande av fartygets återvinningsplan och driftsansvariga om ett fartyg återvinns i strid med dess återvinningsplan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2022.

[Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål - Prop. 2021/22:189](#)

Regeringen föreslår kompletterande lagstiftning till EU:s nya Bryssel II-förordning. Förslagen syftar till att stärka skyddet för barn i internationella situationer.

Vårdnadstvister är svåra för alla inblandade och särskilt för barnen. Vid en internationell vårdnadstvist slits barnet dessutom mellan föräldrar i två länder. Ibland leder en konflikt mellan föräldrarna så långt att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar av en av dem. Det är angeläget att det finns regler i EU som kan överbrygga de olikheter som finns i medlemsstaternas rättssystem och bidra till att tvister med en internationell anknytning kan lösas på ett förutsebart och effektivt sätt till barnets bästa.

I EU har en ny Bryssel II-förordning antagits, som gäller frågor om äktenskaps-skillnad, föräldraansvar och internationella bortföranden av barn. Förordningen innehåller regler om vilken medlemsstats domstol som kan pröva en tvist med en internationell anknytning. Den innehåller också regler om erkännande och verkställighet av avgöranden i EU.

Genom den nya förordningen stärks barns och föräldrars rättssäkerhet. Det införs en allmän skyldighet för domstolen att låta ett barn uttrycka sina åsikter och att beakta åsikterna i förhållande till barnets ålder och mognad. Alla avgöranden om föräldraansvar görs direkt verkställbara i andra EU-länder. Dessutom harmoniserar den nya förordningen delvis medlemsstaternas verkställighetsregler. Vidare förbättras informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter, vilket underlättar domstolarnas handläggning och förbättrar deras beslutsunderlag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter - Prop. 2021/22:169

EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter ska, med vissa undantag, börja tillämpas den 12 augusti 2022. Propositionen innehåller förslag till kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

Det föreslås i huvudsak att

- Riksgäldskontoret ska utses till resolutionsmyndighet,
- regeringen ska utöva vissa av det behöriga ministeriets funktioner enligt EU-förordningen,
- det ska införas möjlighet till två temporära statliga stöd till centrala motparter,
- de nya stöden liksom de stöd som följer direkt av EU-förordningen ska finansieras av stabilitetsfonden, och
- det ska införas bestämmelser om ingripande mot personer som ingår i ledningen för en central motpart när den centrala motparten har åsidosatt vissa skyldigheter enligt EU-förordningen

Förslagen innebär att det införs en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen och att ändringar görs i bl.a. lagen om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut, lagen om värdepappersmarknaden och offentlighets- och sekretesslagen.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 12 augusti 2022.

Nya regler om informationsutbyte om brottmålsdomar i EU - Prop. 2021/22:172

EU har antagit en förordning om inrättande av ett system som ska göra det möjligt för medlemsstaterna att på ett effektivt sätt få reda på vilka andra medlemsstater som har uppgifter i sina kriminalregister om en tredjelandsmedborgare (Ecris-TCN).

I syfte att förbättra medlemsstaternas informationsutbyte om brottmålsdomar föreslår regeringen en ny lag med kompletterande bestämmelser till förordningen om Ecris-TCN och de lagändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till förordningen. Dessutom föreslår regeringen en lagändring som krävs för att genomföra EU:s direktiv om ändring av det rambeslut som reglerar medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregister.

Regeringen föreslår även en kompletterande bestämmelse om villkor som andra länder ställer upp vid informationsutbyte om brott.

Den nya lagen och lagändringarna som gäller anpassningar till förordningen om Ecris-TCN föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 28 juni 2022.

Genomförande av arbetsvillkorsdirektivet - Prop. 2021/22:151

Propositionen innehåller förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1152 av den 20 juni 2019 om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen (arbetsvillkorsdirektivet).

Arbetsvillkorsdirektivet ersätter rådets direktiv 91/533/EEG av den 14 oktober 1991 om arbetsgivares skyldighet att upplysa arbetstagare om de regler som

är tillämpliga på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet (upplysningsdirektivet).

Genom arbetsvillkorsdirektivet uppdateras bestämmelserna i upplysningsdirektivet om arbetsgivarens skyldighet att lämna information till arbetstagare om anställningsvillkor. Direktivet innehåller dessutom bestämmelser om vissa minimikrav i fråga om arbetsvillkor. Medlemsstaterna får tillåta arbetsmarknadens parter att genom kollektivavtal avvika från vissa av direktivets bestämmelser.

I propositionen föreslås ändringar i lagen (1982:80) om anställningsskydd, lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete, arbetstidslagen (1982:673), lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete, lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar och lagen (2014:421) om gymnasial lärlingsanställning. Det föreslås bl.a. att det införs bestämmelser om att en arbetstagare som huvudregel under anställningen får ha en annan anställning och att en arbetsgivare ska lämna ett skriftligt svar om en arbetstagare begär en annan anställningsform eller en högre sysselsättningsgrad.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 29 juni 2022.

[Effektivare bevisupptagning inom EU - Prop. 2021/22:142](#)

I november 2020 antogs en omarbetad EU-förordning om samarbetet kring bevisupptagning på civilrättens område. Det huvudsakliga syftet med omarbetningen har varit att effektivisera samarbetet genom att digitalisera förfarandet i så stor utsträckning som möjligt.

Ändringarna i den omarbetade förordningen innebär bland annat att all kommunikation mellan medlemsstaterna ska ske elektroniskt via ett decentraliserat IT-system. När muntlig bevisning ska tas upp direkt av den ansökande medlemsstaten ska videokonferens eller annan teknik för distanskommunikation som huvudregel användas. Vidare införs en möjlighet att ta upp bevisning på en annan medlemsstats territorium med hjälp av diplomatiska och konsulära tjänstemän.

EU-förordningen blir direkt tillämplig i Sverige men medför följdändringar i tre lagar. I propositionen lämnas förslag till lagändringarna, som innebär att hänvisningar till den tidigare förordningen om bevisupptagning ändras till att avse den nya förordningen om bevisupptagning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

[Bättre tillgång till finansiell information i brottsbekämpningen - Prop. 2021/22:127](#)

För att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra brott och för att underlätta samarbetet mellan nationella finansunderrättelseenheter behöver brottsbekämpande myndigheter få utökad åtkomst till finansiell information och finansiell analys.

Regeringen föreslår därför en ny lag med bestämmelser om sådant utbyte och lagändringar som innebär att brottsbekämpande myndigheter får utökad tillgång till uppgifter genom konto- och värdefackssystemet.

Förslagen genomför direktivet om finansiell information.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

[Genomförande av direktivet om elektroniska vägtullsystem - Prop. 2021/22:118](#)

I denna proposition föreslås författningsändringar som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2019/520/EU av den 19 mars 2019 om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem och underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om underlåtenhet att betala vägavgifter i unionen, det s.k. EETS-direktivet.

De ändringar som föreslås i lagen (2013:1164) om elektroniska vägtullsystem innebär bl.a. följande. Lagen kommer att gälla elektroniska vägtullsystem där ett fordon's passager registreras antingen genom utrustning som finns i fordonet, t.ex. en transponder, eller genom automatisk avläsning av ett fordon's registreringsskylt.

Vissa skyldigheter för aktörerna i det europeiska elektroniska vägtullsystemet (EETS), dvs. avgiftsupptagare, EETS betalningsförmedlare och EETS-väganvändare, tillkommer eller ändras. Även kravet på en EETS-betalningsförmedlares täckning av vägtullsområden ändras. Det införs vidare bestämmelser som

syftar till att underlätta gränsöverskridande informationsutbyte av uppgifter om fordon och ägare eller innehavare av fordon när det behövs för att kunna ta ut eller driva in en vägtull.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.